[3, с. 225–226]. Вони передбачають застосування владними структурами різних способів і методів підвищення рівня впливу громадян на прийняття державно-політичних рішень. Ефективність їх використання обумовлюється: 1) рівнем довіри громадян до діяльності політичної еліти та ступенем розуміння доцільності здійснення ініційованих реформ; 2) можливостями (освіта, політико-правова культура, особисті якості) активної участі громадян; 3) наявністю законодавчо закріплених форм громадської участі та конкретних результатів; 4) рівнем професіоналізму та відповідальності еліти. Ці технології сприяють підвищенню рівня включеності громадян у реалізацію модернізаційного проєкту, формуванню колективної відповідальності за результати діяльності, підвищенню рівня політичної культури та ідентифікації з конкретною політичною системою.

Отже, формування двосторонньої взаємодії між елітою та суспільством сприяє практичній реалізації модернізаційних проєктів. Активізація взаємодії «суспільствовлада» обумовлюється використанням ресурсу громадської думки та лобізму. Вони розширюють знання еліти відносно домінуючих у суспільстві цінностей, потреб, інтересів, що формують зміст процесу модернізації політичної системи, актуалізують конкретні напрями та технології політичної діяльності. У ході взаємодії «владасуспільство» відбувається підвищення рівня активності та залученості громадян до реалізації політико-модернізаційної діяльності на практиці.

Список використаної літератури:

- 1. Взаємодія держави і суспільства в процесах публічної політики: наук. розробка / авт. кол.: С. О. Телешун, І. В. Рейтерович, С. В. Ситник та ін. Київ: НАДУ, 2013. 44 с.
- 2. Гавра Д. П. Общественное мнение и власть: режимы и механизмы взаимодействия. *Журнал социологии и социальной антропологии*. 1998. Том 1. № 4. С. 53–77.
- 3. Реформування державної політики в Україні: теоретико-методологічні засади дослідження та впровадження: навч.-наук. вид. / авт. кол.: В. А. Ребкало (кер.); за заг. ред. В. В. Тертички, В. А. Шахова. Київ-Львів: НАДУ, 2012. 352 с.
- 4. Хома Н. М. Громадське лобіювання: зміст, можливості впливу, перспективи розвитку в Україні. *Вісник Львівського національного університету: Серія: «Філософсько- політологічні студії»*. 2014. Вип. 5. С. 86–94.

УДК 327.7 + 341.215.2

Anna Taranenko EUROPEAN NEIGHBORHOOD POLICY AS CONFLICT PREVENTION INSTRUMENT

The article is dedicated to analyzing the European Neighborhood Policy as conflict prevention instrument. As a conclusion one can note that one of the important vectors of

European Neighborhood Policy is building mutually beneficial relationships among participating countries and conflict prevention. ENP as a political instrument and conflict prevention tool is characterized by downturn at the time being. Yet it remains an important channel of communication and ideas exchange between the involved parties and therefore presents potential for further development and security enhancement in the region.

Keywords: Conflict Resolution, European Union, European integration, the European Union (EU), civil society, European Neighbourhood Policy (ENP), Eastern Partnership, Ukraine

European Neighborhood Policy's (ENP) aim is to build mutual understanding between the EU and its neighboring countries. ENP was designed in 2004 in view of the European Union's enlargement eastward. The idea was to eliminate dividing lines between the European Union countries and its new neighbors by means of establishing fruitful cooperation, ensure international security and promote free exchange of ideas. ENP is aimed at such regions as Eastern Europe, Mediterranean countries and the Southern Caucasus region.

European Neighborhood Policy encompasses a wide range of activities in such spheres as politics, economy, social development, cultural exchanges and civic awareness. In political sphere one can emphasize the importance of promoting such values as rule of law, respect for human rights, democratic freedoms, sustainable development, just elections and market economy. Matter-of-course, not all of the European Union's neighboring countries can be characterized as democracies and not all of them support the ideas of liberalism and free market. At the same time European Neighborhood Policy initiatives are instrumental in building trust and establishing cooperation among countries with different political regimes on the basis of humanism and respect for international law.

The ENP serves the role of a framework of partnership with neighbors of the EU. It is aimed at implementing political and economic opportunities for enhancing international cooperation resulting from EU enlargement, contributes to enhancing regional security and serves as an ancillary mechanism for maintaining political dialogue [3, p. 1]. Today the European Neighborhood Policy encompasses 16 countries. In view of respective countries' progress the EU has proposed an Action Plan to each of them [3, p. 1]. ENP offers neighbors a market economy and sustainable development [3, p. 1]. Apart from bilateral action plans, the European Union provides technical support to its neighbors through European Neighborhood Instrument starting from 2007.

One of the important vectors of European Neighborhood Policy is building mutually beneficial relationships among participating countries and conflict prevention. One of the significant challenges was experienced in 2011 as a result of «Arab Spring» events in North Africa, in particular Tunisia, Libya, Egypt and Syria. Palahniuk holds that the European Neighborhood Policy from the outset could not become an effective tool for EU co-operation with all its neighboring countries due to various goals of the neighboring countries in terms of their relations with the European Union [4, p. 52]. After all, the EU neighbor countries within the ENP framework can be divided into two groups: partners at the eastern border of the EU

that intend and have certain prospects for EU membership and southern neighbors who do not have such intentions and prospects [4, p. 52].

Back in 2007 Derhachov made a comment with regard to ENP development forecast that migration processes were not very effectively regulated at the interstate level, however it could be the future focus of the ENP [1, p. 7]. One can clearly witness the urgency and complexity of migration issues for the European Union in 2020.

One can note that conflict resolution remains a controversial aspect of the ENP advancement. Novakova and Petrov analyze the European Neighborhood Policy as a framework for EU involvement in conflict prevention, management and resolution. The focus of their research is twofold: first, on the principle of good neighborliness and the pitfalls preventing its effective implementation and, second, on the wider policy and political context of EU actorness in conflict and security matters [6, p. 1]. From Russia's aggression in Eastern Europe to the aftermath of the Arab Spring in the Southern Mediterranean, conflicts and violence highlight a range of new challenges to the EU's external policy [6, p. 1]. The authors' conclusion is that the EU seems unprepared to deal with these conflicts, as they now exist.

The Eastern Partnership (EaP) is an initiative of the European Union and six partner countries from the former USSR aimed at strengthening cooperation and trust among these entities. The partner countries are Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Moldova, and Ukraine. The initiative was started in 2009. According to Joint Communication: Eastern Partnership policy beyond 2020 EaP:

- 1) supports the delivery of many global policy objectives, including the Paris Agreement on Climate Change and the UN 2030 Agenda and its Sustainable Development Goals.
- 2) contributes to the overall goal of increasing the stability, prosperity, and resilience of the EU's neighbours as set out in the Global Strategy for the foreign and security policy of the European Union and the 2015 European neighbourhood policy review.
- 3) is fully aligned with the European Commission's Political Guidelines 2019-2024 [5, p. 1].

If one looks at the six post-USSR members of Eastern Partnership, all of them, but Belarus currently have an armed conflict taking place on their territory (Donbas in Ukraine, Transnistria in Moldova, Abkhazia and South Ossetia in Georgia, Nagirno- Karabakh conflict between Armenia and Azerbaijan). All of the above-mentioned confrontation cases remain unsolved till the present day and can be classified as "frozen conflicts".

The ENP in 2020 continues to face significant challenges of its development. According to Emerson, one can note downturn of European Neighborhood Policy [2, p. 1]. Both eastern and southern partners' conditions have dramatically changed within past ten years. The Eastern countries are divided into two parts: three countries that have concluded Association Agreements (Ukraine, Georgia and Moldova) and three "other" partners, two of which have joined the Eurasian Economic Union (Belarus and Armenia) [2, p. 1]. Yet, the Eastern Partnership still remains valid. It is important to design ways of reorganizing and reshaping the ENP. Recently, the EU has expanded and deepened the list of economic policy instruments for all neighboring countries interested in becoming more integrated with the EU (e.g., common

rules of free trade, energy policies, transport and many others) [2, p. 1]. These steps create basis for developing what might be called the Greater Europe Policy Concept [2, p. 1].

As a conclusion, one can note that one of the important vectors of European Neighborhood Policy is building mutually beneficial relationships among participating countries and conflict prevention. ENP as a political instrument and conflict prevention tool is characterized by downturn at the time being. Yet it remains an important channel of communication and ideas exchange between the involved parties and therefore presents potential for further development and security enhancement in the region.

References

- 1. Дергачов О. Позиція України щодо Європейської політики сусідства (ЄПС) та перспектив співпраці з ЄС International Policy Analysis грудень 2007 Фонд ім. Фрідріха Еберта URL http://www.fes.kiev.ua/Dokument/der_enp_ukr.pdf (дата звернення: 17.02.2020).
- 2. Емерсон, М. У напрямку ширшої Європи: як ЄС змінює свою політику сусідства Центр європейських політичних досліджень березень 2019 URL https://www.eurointegration.com.ua/experts/2019/03/5/7093564/ (дата звернення 24.04.2020).
- 3. Європейська політика сусідства та потенціал нової Посиленої угоди Україна-ЄС, 2020 URL: http://sfs.gov.ua/diyalnist-/mijnarodne-/arhiv/integratsiya-ukraini-do-es/evrop-polituka/ (дата звернення 24.04.2020).
- 4. Палагнюк Ю.В. Європейська політика сусідства як інструмент співробітництва ЄС з Україною Наукові праці Державне управління вип. 147 том 159: 49–53 2011 URL https://www.researchgate.net/publication/338953221_EVROPEJSKA_POLITIKA_SUSIDSTV A_AK_INSTRUMENT_SPIVROBITNICTVA_ES_Z_UKRAINOU (дата звернення 24.04.2020).
- 5. Joint Communication: Eastern Partnership policy beyond 2020: Reinforcing Resilience an Eastern Partnership that delivers for all, 2020 Joint Press Releases URL: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/76166/joint-communication-eastern-partnership-policy-beyond-2020-reinforcing-resilience-%E2%80%93-eastern_en?fbclid=IwAR2m_und2AgJ4ICxVVqGhf7I62K50VHKiX5J0cqrFce1Ovy2ezetcGW PwAI (дата звернення 24.04.2020).
- 6. Novakova, Z., Petrov, R. The EU and Conflict Mitigation in the European Neighborhood: A Story of a Gap between Ambition and Deeds Kyiv-Mohyla Law and Politics Journal 2: 1–12 National University of Kyiv-Mohyla Academy 2016 URL http://kmlpj.ukma.edu.ua/article/view/88172 (дата звернення 24.04.2020).